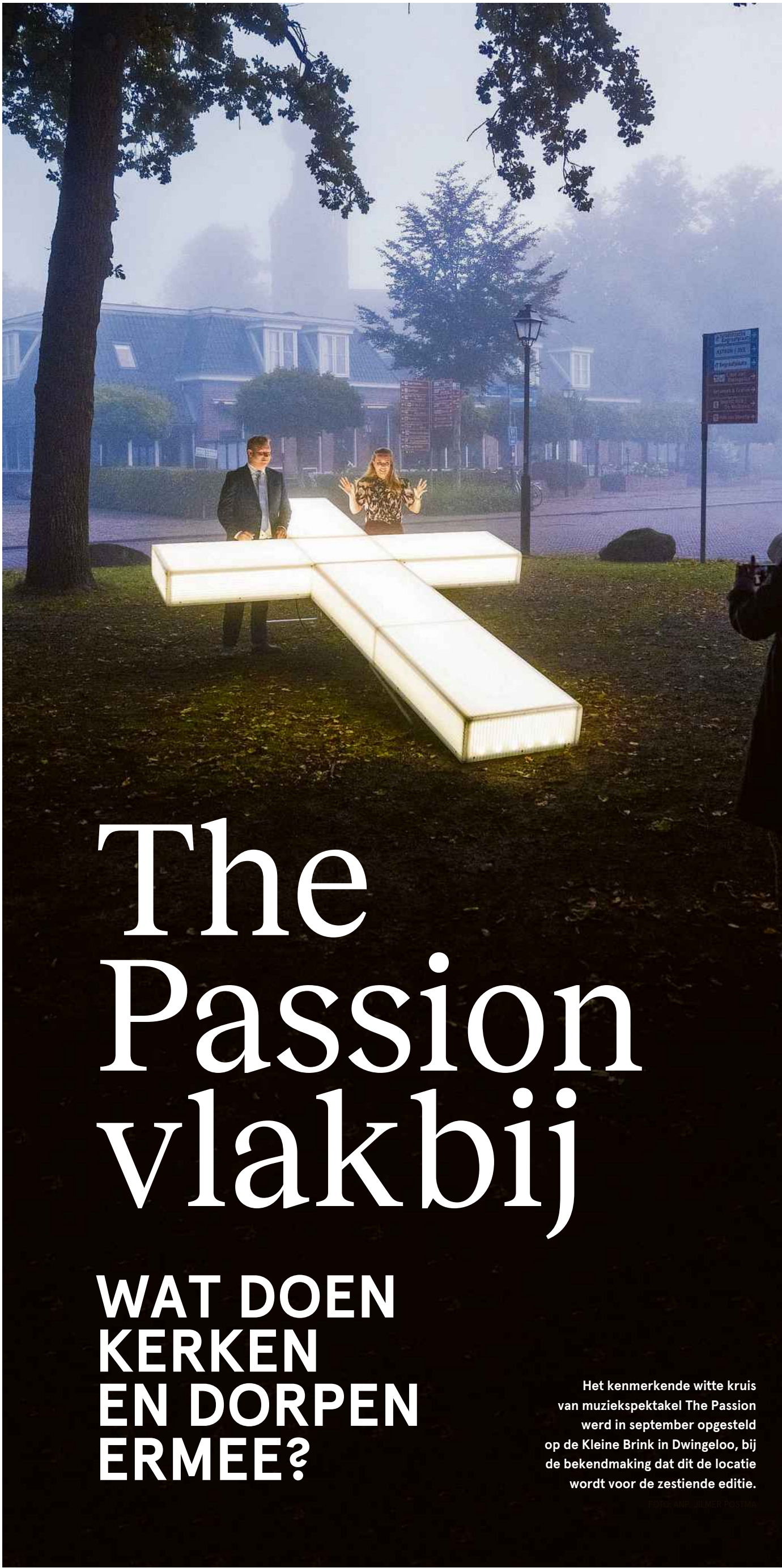

The Passion vlakbij

WAT DOEN KERKEN EN DORPEN ERMEE?

Het kenmerkende witte kruis van muziekspektakel The Passion werd in september opgesteld op de Kleine Brink in Dwingeloo, bij de bekendmaking dat dit de locatie wordt voor de zestiende editie.

Op donderdag 2 april strijkt The Passion neer in Dwingeloo. Het is voor het eerst dat het tv-evenement over het lijdensverhaal van Jezus niet een stad als decor heeft maar een dorp. Het paaspektakel leidt in de regio tot veel activiteiten.

LODEWIJK BORN

Dat The Passion naar Dwingeloo komt, is voor Ellen Peersmann een bijzondere speling van het lot. De classispredikant van Groningen-Drenthe maakte twee jaar geleden de veertiende editie mee van The Passion, in Zeist. De in Kollum woonachtige PKN-predikante was daar op uitnodiging van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).

„In het verleden had ik The Passion weleens gezien op televisie. Dan kwam ik thuis van de Witte Donderdag-viering waarin ik voorging, en dan pikte ik nog een laatste stuk mee. Of ik keek het later terug.”

Maar dit keer stond ze zelf in de menigte die de eigentijdse vertelling van het Paasevangelie hoorde en zag. „Ik vond het geweldig en dacht: wat zou het toch mooi zijn dat we The Passion ook eens naar Drenthe zouden kunnen halen, naar een dorp. Om daarmee het evangelie, de boodschap die Jezus ons brengt, te verspreiden in dit gebied dat al zo gesecculariseerd is.”

Want dat is wat Peersmann bij haar aantreden als classispredikant in januari 2024 hoorde: dat nergens in Nederland de ontkerkelijking zo groot is als in het gebied waar zij ging werken: de provincies Groningen en Drenthe. „Veel méér dan ik gewend was in Fryslân, waar de regelmatige kerkgang op zondag er nog wel is.”

ENTHOUSIASTE WETHOUDER

De Protestantse Kerk is een van de partners van het door KRO-NCRV uitgezonden evenement, dus stapte ze naar de medewerker communicatie & events van de PKN met haar verlangen. Terneuzen was al gekozen voor de editie van 2025, maar ze kreeg toegezegd dat er voor 2026 een aanvraag ingediend zou worden bij de mede-partners van The Passion.

Maar, hoorde ze er meteen bij, dan moest er wél een burgerlijke gemeente zijn die The Passion wilde ontvangen. Met de middelen en een geschikte locatie om dit evenement te organiseren. „De betreffende partijen hebben toen met

Ds. Ellen Peersmann: „We verwachten toch wel dat mensen geraakt worden. Daar moeten we als kerken iets mee.”

FOTO: FD

elkaar overleg gehad over het idee. Gelukkig hadden we in Drenthe een heel enthousiaste CDA-wethouder: Jacob Boonstra van de gemeente Westerveld, die lid is van de Protestantse Gemeente Haren.”

Hij zag The Passion niet alleen als een kans vanwege het geloofsverhaal, maar ook om de regio te promoten met mooie beelden. Voor de financiën staan nu onder meer de gemeente Westerveld, provincie Drenthe, Ondernemend Westerveld, Recreatieschap Drenthe, Stichting Toeristische Promotie Westerveld, Gebiedspromotie Zuidwest Drenthe en Stichting Weldadig Oord garant.

In stilte werd er achter de schermen gewerkt om het werkelijkheid te laten worden in Dwingeloo. Een dorp met zo’n vierduizend inwoners dat voor veel Friezen ook geliefd is als vakantiebestemming vanwege de vele campings in de buurt.

Op 10 september vorig jaar kwam het bericht dat Dwingeloo in 2026 The Passion-locatie werd, door het te delen met de media, vertelt Peersmann. „Toen hoorde ik het ook pas.”

Daarna werd er snel doorgeschakeld, want The Passion is niet alleen een uitzending op tv en internet die miljoenen mensen bereikt. Ook lokale kerken pak-

ken het op. Zo deden de kerken in Leeuwarden het in 2017 voor hun stad, en toen The Passion in 2023 in Harlingen was, openden op de dag van de uitzending allerlei kerken hun deuren.

In Dwingeloo werd direct besloten dat het breder moest zijn dan alleen iets van de kerken. Wethouder Boonstra nodigde naast Peersmann alle mensen uit die iets in het maatschappelijk veld doen in de gemeente Westerveld: „Van eigenaren van een Bed & Breakfast tot sportverenigingen en de knutselclub.”

Na overleg tussen Boonstra en Peersmann werden de kerken uit Dwingeloo en omgeving ook uitgenodigd voor overleg, in november. Die brainstormbijeenkomsten waren een vliegwiel voor ideevorming, waar allerlei activiteiten uit zijn voortgekomen.

SAMEN ONDERWEG

Zo organiseert woonzorglocatie De Weyert op Palmzondag (29 maart) een maaltijd. De hele periode van de veertigdagentijd staat er een kruis in het dorp met een ‘lintengebed’. En op 1 april houdt het dorp Wilheminaoord een samenzangavond.

Dorpshuis Over Entinghe zoekt samenwerking met Stichting Sint Nicolaaskerk: op 1 maart ging het programma Samen Onderweg naar The Passion van start. „Toen hebben we samen gegeten in het dorpshuis”, zegt predikant Daan Bargerbos van de Hervormde Gemeente Diever-Dwingeloo. Mensen konden zelf een favoriet gerecht maken en delen met de anderen. Op 8 maart was er een ‘Rondje Cultuur’; een middag rond het thema ‘Passie voor muziek’ met pianist Tjako van Schie en een ontmoeting met de organisatoren van The Passion.

Ook dit weekend is er weer een activiteit. In de Nicolaaskerk op de Brink is op zondag 22 maart een middag over Pas-

Daan Bargerbos op de plek waar The Passion opgevoerd wordt: „Wat er met Pasen gebeurde? Sommige mensen hebben geen idee.”

FOTO: GERRIT BOER

Ondanks de regen kwam het publiek ook massaal toegestroomd toen het paasspektakel in 2023 in Harlingen neerstreek.

FOTO: JILMER POSTMA

De dag vóór de uitzending is er een preview voor iedereen die het paasspektakel in Westerveld mogelijk maakt

siemuziek waarbij het gaat over de geheimen achter de *Matthäus Passion* van Johann Sebastian Bach. „Het zijn allemaal activiteiten waarbij het gaat om verbinding”, aldus Bargerbos.

Een week later is er op Palmzondag een paasbrunch voor vijftigplussers in het dorpshuis en in de Nicolaaskerk een korenfestival: vier koren uit Dwingeloo en Diever brengen zang en poëzie rondom de kruisweg. Ondernemersvereniging Ondernemend Westerveld, de Rabobank en de gemeente Westerveld maken al die activiteiten mede mogelijk. Zij stelden 30.000 euro beschikbaar voor ideeën.

DANIËL LOHUES

En, somt Bargerbos verder op, de vrijdag en zaterdag vóór Palmzondag houden twee verzorgingstehuizen in Dwingeloo een maaltijd met ouderen waar ook de andere dorpsbewoners kunnen aanschuiwen. Na het eten is er een gesprek in groepjes over het lied van Daniel Lohues, *Elk mens die hef zich 'n kruus te dragen*. „Een nummer in de Drentse streektaal dat natuurlijk helemaal past bij The Passion en ook bij het levensverhaal van mensen zelf.”

Iedereen heeft immers wel iets in zijn of haar leven meegemaakt. ‘Is een kruis dragen alleen maar zwaar’, ‘Draag je dat

kruis echt mee tot aan de dood?’ en ‘En zou je je eigen kruis er echt weer tussen-uit zoeken?’ zijn enkele gespreksvragen die aan bod zouden kunnen komen. Als afsluiter wordt gedacht aan het luisteren naar Matthijn Buwalda, *Je draagt het niet alleen*.

„Ik ben benieuwd of het lied van Daniel Lohues misschien op de avond van The Passion zelf terugkomt, maar dat weten we nu nog niet”, zegt Bargerbos, die in 1994 zijn loopbaan als predikant begon in Warten, Wergea en Warstiens.

EIGEN VIERING WITTE DONDERDAG

In de voorbesprekingen was er ook ruimte om te luisteren naar zorgen. Dat The Passion naar hun directe omgeving komt, is voor een aantal kerken niet makkelijk. Want hoe moet het nu met hun eigen Witte Donderdag-viering? Die viering is voor sommige kerkbesturen een wezenlijk onderdeel van de Stille Week. ‘Met een The Passion vlak tegen je kerkgebouw aan heeft dat geen zin’, hoorde Ellen Peersmann. En zomaar even een keertje niet doen, die viering, dat ligt heel gevoelig. „Zelfs in Coevorden, al ligt dat veel verder weg van Dwingeloo.”

In de Hervormde Gemeente Diever-Dwingeloo, waar Bargerbos sinds vijf jaar predikant is, waren soortgelijke geluiden. „Er is een groep kerkleden die het heel mooi vindt maar voor anderen hoeft al die heisa niet.” Zij hebben het gevoel dat het hele paasverhaal samengevat wordt met veel spektakel, en dat dat tegen de lange traditie van de afgewogen vieringen in de Stille Week ingaat.

Er wordt goed geluisterd naar die zorgen. „We hebben nu toch een oplossing kunnen vinden. We houden de Witte Donderdag-viering wel, alleen dan niet in Dwingeloo maar in de Kruiskerk in Diever – en al om 18.30 uur.”

Bargerbos vindt het zelf vooral mooi „dat het verhaal van Pasen via The Passion aan een groot publiek verteld wordt”.

De kennis en de betekenis van de christelijke feesten mag namelijk niet meer als vanzelfsprekend worden beschouwd. „Kerst, het feest van de geboorte van Jezus, dat weten de meesten nog wel, maar wat er met Pasen gebeurde? Sommigen hebben geen idee. En Pinksteren is nóg onbekender.”

Hij vindt The Passion persoonlijk „te massaal” en focust zelf liever op de betekenis van de kerk in de wereld. „Wat we doen op zondag – de Schrift die wordt geopend en de liederen die we zingen – is niet slechts een binnenkerkelijk gebeuren. We staan midden in de wereld: dáár mag het werkelijkheid worden.”

In totaal zestien lokale kerken in de gemeente Westerveld doen nu iets met The Passion. In Dwingeloo zelf is op de dag van The Passion de BrugEs-kerk (gereformeerd) open voor inloop, gesprek en muziek, en na afloop van The Passion gaat ook de Nicolaaskerk (hervormd) open. Die kerk biedt ook de mogelijkheid om langs de kruiswegstaties te lopen in de kerk om zo het basisverhaal van Pasen over te dragen. Op straat lopen vrijwilligers van Stichting Evangelisatie Sjofar voor gesprek en evangelisatie.

MEEKIJKLOCATIES

Een belangrijke rol hebben ook de ‘mee-kijklocaties’ in de brede regio zoals in Diever, Westerbork, Vledder, Buinen en Havelte. In laatstgenoemde plaats is de PKN-kerk de centrale plek waar iedereen uit het dorp welkom is om de voorstelling op groot beeld te zien, zeg ds. Willemien van Berkum van de Protestantse Gemeente Havelte.

In overleg met het dorps huis is de Clemenskerk aangewezen als dé kijklocatie, zodat het niet te versnipperd wordt. „Dwingeloo, Havelte, Vledder en Diever zijn de vier dorpskernen waar ook opnames voor The Passion gemaakt zullen worden. Dus dan is het ook mooi om samen te kijken.”

In de PKN-kerk wordt eerst op Witte Donderdag nog een eigen dienst gehouden, waarin Van Berkum voorgaat. In die dienst wordt het Heilig Avondmaal gevierd. „Daar komen regulier ongeveer zo’n veertig mensen op af. Het is om kwart voor acht afgelopen en dan ontvangen we mensen met koffie die The Passion willen zien.” Wie zelf geen vervoer heeft maar graag wil komen, wordt opgehaald.

De kijkavond wordt afgesloten met een hapje en een drankje en er is gelegenheid voor nagesprek. „Een week later houden we nog een gespreksavond voor belangstellenden die er over door willen praten.”

Al die bijeenkomsten zijn bewust nu al vastgelegd, zegt classispredikant Peersmann. „We verwachten toch wel dat The Passion mensen iets zal doen. Dat ze geraakt worden. Dus daar moeten we als kerken iets mee. Bijvoorbeeld dat je belangstellenden kunt doorsturen naar een Alpha Cursus.”

Van Berkum zou het ook goed vinden dat kerken in de regio samen optrekken, bijvoorbeeld bij het organiseren van zo’n basiscursus over de inhoud van het christelijk geloof. „Je zou een kans voorbij laten gaan als je dat niet zou doen. Dat iets ergens niet doorgaat ‘wegens te weinig aanmeldingen’ terwijl je opgeteld het wel zou kunnen doen.”

Vanuit Havelte gaat er op Witte Donderdag een bus naar Dwingeloo, al ligt dat maar 15 kilometer verderop. „Die wordt door de ondernemersvereniging gesponsord. Heen op de fiets kan nog wel – maar terug, dat willen sommigen op dat tijdstip misschien liever niet. En het is natuurlijk ook een mooi gezamenlijk

Elske DeWall op het grote scherm naast het Gerechtshof op het Wilhelminaplein in Leeuwarden, in de rol van Maria, in 2017. FOTO: ANP

uitje, bijvoorbeeld voor tieners.” Zelf zou ze ook wel in die bus willen zitten, maar het tijdschema van de kerkdienst laat dat niet toe. „En ik leid ook nog de kijkavond.”

De dag vóór de live-uitzending van The Passion wordt er een soort sneakpreview georganiseerd voor iedereen die dit paaspektakel in de gemeente Westerveld mogelijk maakt. „Dat is toch wel een heel mooi bedankje namens de organisatie.”

De vieringen in het weekend – van Goede Vrijdag en Pasen zelf – zullen ook nadrukkelijk gepromoot worden. Ook worden er in dat paasweekend stiltewandelingen in de natuur aangeboden.

KRUIS VAN BIERKRATTEN

Een blikvanger is een groot verlicht kruis in Diever, opgebouwd uit bierkratten. Een actie die Ondernemend Westerveld hielp mogelijk te maken, samen met de gemeente Westerveld, de Ondernemersvereniging Diever en de gezamenlijke horeca uit die plaats en omstreken.

Het kruis wordt op 2 april geplaatst in de buurt van de Pancratiuskerk en bestaat uit gedoneerde bierkratten met lege bierflessen. Het statiegeld van gaat volledig naar een lokaal goed doel.

In de bibliotheken van Diever, Havelte en Dwingeloo wordt er maandelijks voorgelezen in het Drents voor volwassenen. Die voorleesuren staan deze maand in het teken van het Pasen en het paasfeest met als motto ‘Drents veurlezen over Paosen’. Op straat vinden voorbijgangers ook allerlei verwijzingen naar The Passion.

„Deze regio en Dwingeloo worden écht op de kaart gezet”, vat Bargerbos al die initiatieven samen. „We zijn heel benieuwd wat dat ons zal brengen.”

Dichterbij dan Dwingeloo komt The Passion waarschijnlijk voorlopig niet. Daarom verwachten de Drenten dat ook Friezen en Groningers een uitstapje naar de buurprovincie zullen doen om het mee te kunnen maken.

Cast van The Passion op drie podia in Dwingeloo

Milan van Waardenburg speelt dit jaar de hoofdrol van Jezus, Zangeres Roxeanne Hazes vervult de hoofdrol van Maria, Bas Ragas speelt Petrus, musicalactrice Anouk Maas vertolkt de rol van Maria Magdalena, Boaz Kok (Goldband) speelt Judas, Thomas van der Vlugt (STUK TV) is te zien als ongelovige Tomas en acteur Mike Libanon vertolkt de rol van Pilatus. Anita Witzier keert terug als verslaggever van het muzikale paas-evenement. Het thema dit jaar is ‘Kom dichterbij’. The Passion 2026 wordt uitgezonden om 20.30 uur bij KRO-NCRV op NPO 1. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen deze editie kunnen meemaken, voorziet radio-dj Emmely de Wilt de live-uitzending op NPO Radio 2 van audiodescriptie: ze beschrijft de beelden, kostuums en gebeurtenissen tijdens de tv-uitzending zodat ook mensen met een visuele beperking het verhaal kunnen volgen. Op NPO 1 Extra is The Passion te zien met een gebarentolk. Voor het eerst zal The Passion ook werken met drie podia op de brink in Dwingeloo. Daar worden ongeveer 5000 mensen verwacht. Ook The Passion Hemelvaart zal vanuit Dwingeloo plaatsvinden

Een paar van de hoofdrolspelers dit jaar: in het midden Milan van Waardenburg (Jezus), met rechts van hem Roxanne Hazes (Maria) en Mike Libanon (Pilatus). Links Bas Ragas (Petrus) en Anouk Maas (Maria Magdalena). FOTO: SANDER MULKENS

Anita Witzier loopt ook dit jaar mee met de kruisdragers in de rol van verslaggever. FOTO: JILMER POSTMA